[2019] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 961

ਐਮ. ਸ਼੍ਰੀਕਾਂਤ

ਬਨਾਮ

ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1586)

ਅਕਤੂਬਰ 21, 2019

[ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਈ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 - ਧਾਰਾ 482 - ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਸਮੇਤ ਨੌਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਇਦਾਦ ਉਸਨੂੰ, ਉਸਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ - ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਕਈ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਜਾਅਲੀ ਵਸੀਅਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ- FIR ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 (ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਸਬ-ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5-9 ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਅਪੀਲਾਂ - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਉਸਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ

1 ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਿਰਾਸਤ ਦੁਆਰਾ ਇਕਲੌਤਾ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮਨਘੜਤ ਵਸੀਅਤ ਬਣਾ ਕੇ ਲੀਜ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ - ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਖੁਦ ਵਿਕਾਸ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ - ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਚਿਤ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸਹੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5-9 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਦਾ ਕੇਸ ਭਜਨ ਲਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (1) ਅਤੇ (3) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ, ਰੱਦ - ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860- ਧਾਰਾ 120-B, 380, 420, 448.

XXXXXX

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਕਿਹਾ :1.1 ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਉਸਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਇਕ ਵੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਯਾਨੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਿਰਾਸਤ ਦੁਆਰਾ ਇਕਲੌਤਾ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਉਸਨੇ ਝੂਠੀ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਵਸੀਅਤ ਬਣਾ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਲੀਜ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਖੁਦ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਬੰਜਾਰਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 1999 ਦੇ O.S. ਨੰਬਰ 1403 ਵਿਰੁੱਧ 1996 ਦੇ O.S. ਨੰਬਰ 1989 ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ

ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ 30.10.2009 ਨੂੰ ਹੀ 2001 ਦੇ O.S. ਨੰਬਰ 506 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ-ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਪੈਰੇ 19-21) [971-E-H; 972-A-B, E-F]

XXXXXX

ਐਮ. ਸ਼੍ਰੀਕਾਂਤ ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 963

1.2 2004 ਦੀ O.S. ਨੰਬਰ 239 ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਭਰਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਭੈਣਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵੰਡ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣਗੇ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਲੱਭਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪਲਾਟ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 23017/2009 ਅਤੇ 23672/2009 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ 28.10.2009 ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੇ 20.03.2015 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ-ਕਮ-ਅਟੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਖਤਾਰਨਾਮਾ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਐਨ.ਓ.ਸੀ ਆਦਿ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ 24.11.2010 ਨੂੰ Cr.P.C. ਦੀ ਧਾਰਾ 156(3) ਤਹਿਤ FIR ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। 30.08.2017 ਦੀ ਆਪਣੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਖੁਦ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਜਾਅਲੀ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਕਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 'ਤੇ ਵੀ ਉਹੀ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸਹੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 - HPCL ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 7 ਅਤੇ 8 ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਸਨ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ Cr.P.C. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਦਾ ਕੇਸ ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (1) ਅਤੇ (3) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚਲੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਲ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਵਿਰੁੱਧ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੀ.ਐਸ., ਸੈਂਟਰਲ ਕ੍ਰਾਈਮ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 311/2010 ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 4 ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। (ਪੈਰੇ 22-28) [972-F-H; 973-E-G; 974- C-H; 975-A]

XXXXXX

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (**1992) Suppl. 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 335: [1990] 3 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 259 - ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**।

ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨਸੀਬ ਕੌਰ **(1987) Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 146 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।**

ਕਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
[1990] 3 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 259	**ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 15**
(1987) Supp. ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 146	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 22**

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1586.

2013 ਦੇ Crl. P. ਨੰਬਰ 6609 ਵਿੱਚ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਲਈ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 01.06.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1587-1588, 2019.

ਪੇਸ਼ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਕੇ.ਐਮ. ਨਟਰਾਜ,ਡੀ. ਰਾਮਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰੈੱਡੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡੀ. ਭਾਰਤੀ ਰੈੱਡੀ, ਸ਼ਕੀਲ ਅਹਿਮਦ ਸਈਦ, ਉਜ਼ਮੀ ਜਮੀਲ ਹੁਸੈਨ, ਸੰਜੇ ਕਪੂਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੇਘਾ ਕਰਨਵਾਲ, ਭਰਤ ਗੰਗਾਧਰਨ, ਕੌਸਰ ਹੁਸੈਨ, ਐਸ. ਉਦੈ ਕੁਮਾਰ ਸਾਗਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਾਤੀ ਭਾਰਦਵਾਜ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਈ, ਜੇ.

1. ਦੋਵਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਲਈ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

XXXXXX

3. ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਐਮ. ਸ਼੍ਰੀਕਾਂਤ ਦੁਆਰਾ 2017 ਦੇ S.L.P. (Crl.) ਨੰਬਰ 9156 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ Cr.P.C. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ P.S. ਸੈਂਟਰਲ ਕ੍ਰਾਈਮ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 311/2010 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ 2017 ਦੇ S.L.P. (Crl.) ਨੰਬਰ 9160-9161 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5, 6, 7, 8 ਅਤੇ 9 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

4. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਫਾਤਿਮਾ ਹਸਨਾ, 2017 ਦੇ S.L.P. (CRL.) ਨੰਬਰ 9156 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, ਅਕਰਮੁਦੀਨ ਹਸਨ ਦੀ ਭੈਣ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 1 ਸਮੇਤ ਨੌਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਨਾਰਾਇਣਗੁਡਾ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨੰਬਰ 3-5-1102 ਵਾਲਾ ਮਕਾਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਫਜ਼ਲੁਦੀਨ ਹਸਨ ਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ 28.05.1996 ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਅਫਜ਼ਲੁਦੀਨ ਹਸਨ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਖੈਰੂਨਨੀਸਾ ਬੇਗਮ ਸਾਹਿਬਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 12.12.1966 ਨੂੰ ਮੌਖਿਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਅਤੇ ਉਕਤ ਮੌਖਿਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਫਜ਼ਲੁਦੀਨ ਹਸਨ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ 25.05.1989 ਨੂੰ ਮੈਸਰਜ਼ ਬੰਜਾਰਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, ਆਬਿਦ ਰਸੂਲ ਖਾਨ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ, 14.06.1996 ਨੂੰ IPC ਦੀ ਧਾਰਾ 448 ਅਤੇ 380 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 159/1996 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

XXXXXX

5. ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਜ਼ ਬੰਜਾਰਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ ਮੈਸਰਜ਼ NRI ਹਾਊਸਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 3, ਆਬਿਦ ਰਸੂਲ ਖਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਘਟਨਾ ਲਈ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 177/1996 ਤਹਿਤ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ IPC ਦੀ ਧਾਰਾ 418 ਅਤੇ 420 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਤਹਿਤ ਮੈਸਰਜ਼ ਬੰਜਾਰਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਸਮੇਤ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਥਾਈ ਰੋਕ ਲਈ ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 1989/1996 ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਬੰਜਾਰਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿਰੁੱਧ O.S. ਨੰਬਰ 1403/1999 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਆਬਿਦ ਰਸੂਲ ਖਾਨ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

6. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, ਅਕਰਮੁਦੀਨ ਹਸਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਰਦੂ ਵਿਚ ਝੂਠੀ ਵਸੀਅਤ ਬਣਾਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਾਦੀ ਖੈਰੂਨਨੀਸਾ ਬੇਗਮ ਸਾਹਿਬਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਫਜ਼ਲੁਦੀਨ ਹਸਨ ਅਤੇ ਲਿਆਕਥੁਨੀਸਾ ਬੇਗਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਉਮਰ ਭਰ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਵਸੀਅਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ 02.04.1950 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 08.03.1990 ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਹਿਬਾ ਬਿਲ ਮੁਸ਼ਾ) ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਜਾਇਦਾਦ 29.08.1989 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਕਥਿਤ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪੱਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਮਾਲਕ ਦੱਸਦਿਆਂ 01.12.2008 ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰਬਰ 3107/2008 ਦੇ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਲੀਜ਼ ਬਣਾਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ("HPCL") ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਬ-ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9 ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5-HPCL ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ/ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ ਜਦਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 7 ਅਤੇ 8 ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਹਨ। ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ 24.11.2010 ਨੂੰ FIR ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

XXXXXX

8. ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6047/2013 ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 7, ਖਾਜਾ ਮੋਹੀਉਦੀਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8, ਜੀ.ਵੀ. ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6064/2013 ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, ਆਬਿਦ ਰਸੂਲ ਖਾਨ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ

6609/2013 ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4, ਐਮ. ਸ਼੍ਰੀਕਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ S.L.P. (CRL.) ਨੰਬਰ 9156/2017 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 8743/2013 ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 - HPCL ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6, ਐਸ.ਕੇ. ਸਰੂਈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 9, ਆਰ. ਉਮਾਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ।

9. ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4, ਅਤੇ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5, 6, 7, 8 ਅਤੇ 9 ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਹੈ।

10. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਐਮ. ਸ਼੍ਰੀਕਾਂਤ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ. ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਕੀਲ ਅਹਿਮਦ ਸਈਦ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 - HPCL ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 9 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਐਮ. ਨਟਰਾਜ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

11. ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਇਕੋ ਇਕ ਭੂਮਿਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਹੈ, ਮਨਘੜਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 - HPCL ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ

ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਆਊਟਲੈਟ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਲੰਬੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 HPCL ਨੂੰ ਸਬ-ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਮੂਲ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਦੀ ਉਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਖਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਇਸ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

12. ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 5, 6, 7, 8 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

13. ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਸ਼ਕੀਲ ਅਹਿਮਦ ਸਈਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ

ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਮਨਘੜਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5, 6, 7, 8 ਅਤੇ 9 ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

14. ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਐਮ. ਨਟਰਾਜ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5, 6 ਅਤੇ 9 ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜਾ ਘਸੀਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 - HPCL ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉੱਦਮ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 9 ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਹੀ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

15. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ Cr.P.C. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਜਨ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ:

---

[1] 1992 Supp (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 335

XXXXXX

“102. ਅਧਿਆਇ XIV ਅਧੀਨ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਅਸਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਸਟੀਕ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਚਾਲਿਤ ਅਤੇ ਲਚਕਦਾਰ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਖਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸੂਚੀ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(1) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੂਲ ਕੀਮਤ'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ।

(2) ਜਿੱਥੇ FIR ਦੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 156(1) ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ।

(3) ਜਿੱਥੇ FIR ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ।

(4) ਜਿੱਥੇ, FIR ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੱਕ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ ਪਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 (2) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਜਿੱਥੇ FIR ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੰਨੇ ਬੇਤੁਕੇ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ।

(6) ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ (ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਡ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(7) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਗੁਪਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

16. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ FIR ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੂਲ ਕੀਮਤ'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ FIR ਵਿੱਚ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ।

17. ਆਓ ਅਸੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੀ ਮੂਲ ਕੀਮਤ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਦਾਦੀ ਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ, ਅਫਜ਼ਲੁਦੀਨ ਹਸਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 28.05.1996 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਭੈਣਾਂ, ਕਰੀਮਾ ਸਿੱਦੀਕਾ, ਸਾਲੇਹਾ ਅਸਮਾਤੁਨਨਿਸਾ ਅਤੇ ਸਾਦਿਕਾ ਖੈਰੂਨਨਿਸਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਬੰਜਾਰਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 28.05.1996 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਲਈ, ਉਸਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਮੈਸਰਜ਼ ਬੰਜਾਰਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੈਸਰਜ਼ NRI ਹਾਊਸਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਆਬਿਦ ਰਸੂਲ ਖਾਨ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 177/1996 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ

ਵਿੱਚ, ਦੋ ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਉਸਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੁਆਰਾ।

XXXXXX

18. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਉਰਦੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਬਣਾਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਦਾਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ, ਅਫਜ਼ਲੁਦੀਨ ਹਸਨ ਅਤੇ ਲਿਆਕਤੁਨੀਸਾ ਬੇਗਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਭਰ ਲਈ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵਸੀਅਤ ਨਿਜ਼ਾਮਤ ਜੰਗ ਦੇ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 02.04.1950 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ 08.03.1990 ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਹਿਬਾ ਬਿਲ ਮੁਸ਼ਾ) ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਦੱਸਕੇ 01.12.2008 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 (ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਵ 30.01.2009 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 9 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 5 - HPCL ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਬ-ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 7 ਅਤੇ 8 ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

19. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 26 ਪੰਨਿਆਂ ਅਤੇ 26 ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਉਸਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਇਕ ਵੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਯਾਨੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਿਰਾਸਤ ਦੁਆਰਾ ਇਕਲੌਤਾ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਉਸਨੇ ਝੂਠੀ ਅਤੇ ਮਨਘੜਤ ਵਸੀਅਤ ਬਣਾ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਲੀਜ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

20. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਖੁਦ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੇਵਲ ਉਚਿਤ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੰਨਾ

ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

(i) ਮਾਣਯੋਗ XI ACJ, CCC, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ 2004 ਦਾ O.S. ਨੰਬਰ 239.

(ii) ਮਾਣਯੋਗ XI ACJ, CCC, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ 2002 ਦਾ O.S. ਨੰਬਰ 337.

(iii) ਮਾਣਯੋਗ XI ACJ, CCC, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ 2001 ਦਾ O.S. ਨੰਬਰ 58.

(iv) ਮਾਣਯੋਗ XI ACJ, CCC, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ 2000 ਦਾ O.S. ਨੰਬਰ 277.

(v) ਮਾਣਯੋਗ XI ACJ, CCC, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ 2001 ਦਾ O.S. ਨੰਬਰ 506.

(vi) 2010 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 685.

21. ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਵਿਰੁੱਧ 1996 ਦੇ ਓ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 1989 ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਬੰਜਾਰਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 1999 ਦਾ ਓ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 1403 ਦੇ

ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਹੋਰ ਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ 30.10.2009 ਨੂੰ ਹੀ 2001 ਦੇ ਓ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 506 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ-ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

22. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਭਰਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਭੈਣਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵੰਡ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ 2004 ਦੀ O.S. ਨੰਬਰ 239 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣਗੇ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਲੱਭਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪਲਾਟ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 23017/2009 ਅਤੇ 23672/2009 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ 28.10.2009 ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨਸੀਬ ਕੌਰ[2] ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

---

[2] (1987) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 146

"2. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਸੀਅਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਸੀਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਬੈਟ ਦੇਣ ਦਾ ਕੇਸ ਰਾਮਪੁਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਜਾਅਲੀ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਸੀਬ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਨਾਮਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਫਸਟ ਕਲਾਸ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੈਂਡਿੰਗ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕਾ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ ਜੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਜਾਅਲੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਅਸੀਂ ਇੱਛਾ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ।

23. ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੇ 20.03.2015 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਲਿਦ ਸ਼ਰੀਫ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ-ਕਮ-ਅਟੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਖਤਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ N.O.C. ਆਦਿ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ 24.11.2010 ਨੂੰ Cr.P.C. ਦੀ ਧਾਰਾ 156(3) ਤਹਿਤ FIR ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। 30.08.2017 ਦੀ ਆਪਣੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ,

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ।

24. ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਜਾਅਲੀ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਨਕਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"8..... ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਝੂਠਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਅਖੌਤੀ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਅਸਲੀ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਅਖੌਤੀ ਵਸੀਅਤ ਸਾਲ 1950 ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਅਖੌਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਾਲ 1989-1990 ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਥਿਤ ਮੌਖਿਕ ਤੋਹਫ਼ਾ 1966 ਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

25. ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਖੁਦ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਸਿਰਫ

ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 'ਤੇ ਵੀ ਉਹੀ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

26. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਸਹੀ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 - HPCL ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 7 ਅਤੇ 8, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਸਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੇ Cr.P.C.. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

27. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਭਜਨ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (1) ਅਤੇ (3) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚਲੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਮੂਲ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਵਿਰੁੱਧ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਐਮ. ਸ਼੍ਰੀਕਾਂਤ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

28. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ S.L.P. (Crl.) ਨੰਬਰ 9156/2017 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪੀ.ਐਸ. ਸੈਂਟਰਲ ਕ੍ਰਾਈਮ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 311/2010 ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 4 ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.) ਨੰਬਰ 9160-61/2017 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

P.S., ਸੈਂਟਰਲ ਕ੍ਰਾਈਮ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 311/2010 ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰਬਰ 4 ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖ਼ਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ S.L.P. (Crl.) ਨੰਬਰ 9160-61/2017 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।



Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi